

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 64 0 P 053541 23 Rev
Sarajevo, 15.08.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija dr.sc. Senada Mulabdić, kao predsjednika vijeća, Emine Hulusija i Jasne Mujanović, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Williams kladionica d.o.o. Široki Brijeg, A. Mihanovića b.b., zastupanog po punomoćniku Hrvoju Galiću, advokatu iz Širokog Brijega, protiv tužene Općine Maglaj, zastupane po Općinskom pravobranilaštvu Općine Maglaj, radi diskriminacije iz oblasti obavljanja privredne djelatnosti, v.s. 17.500,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja, protiv presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu, broj 64 0 P 053541 23 Gž 2 od 26.04.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj 15.08.2023. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Širokom Brijegu broj 64 0 P 053541 22 P 2 od 03.02.2023. godine, stavom I izreke, odbijen je tužbeni zahtjev da se utvrdi da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je Odlukom o komunalnim taksama i tarifi taksa na istaknutu firmu i drugih komunalnih taksa Općine Maglaj, Tarifni broj 37 od 30.05.2013. godine (Službene novine Općine Maglaj 3/13) povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju gospodarske djelatnosti na području Općine Maglaj, da se obaveže tuženi da tužitelju, na ime materijalne štete, isplati iznos od 16.750,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.10.2019. godine, pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana i pod prijetnjom ovrhe, kao i da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana donošenja prvostepene presude do isplate.

Stavom II izreke obavezan je tužitelj nadoknaditi tuženom troškove postupka u iznosu od 4.725,00 KM, u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Širokom Brijegu, broj 64 0 P 053541 23 Gž 2 od 26.04.2023. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremeno podnesenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji, drugostepena presuda preinači na način da se usvoji tužbeni zahtjev u cijelosti, uz naknadu troškova parničnog postupka, uvećanih za trošak sastava revizije ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

Nije podnesen odgovor na reviziju.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku (Sl. novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Prigovor povrede odredaba parničnog postupka učinjenih pred drugostepenim sudom na koje revizija paušalno ukazuje ne navodeći u čemu se te povrede sastoje nije bio predmet ocjene u ovom postupku imajući u vidu odredbu čl.241 ZPP-a, kojom je regulisano da se revizijom pobijana presuda ispituje samo u granicama navoda u reviziji. Drugostepeni sud je ocijenio sve žalbene navode od odlučnog značaja i za svoju odluku dao pravilne i potpune razloge (član 231. ZPP-a) pa prema tome nije bilo povreda postupka iz člana 209. istog zakona.

Nije osnovan ni prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmet spora predstavljaju zahtjevi tužitelja koji su usmjereni na utvrđenje da je tuženi diskriminisao tužitelja donošenjem Odluke o komunalnim taksama i Tarifi taksa na istaknutu firmu Općine Maglaj i time povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Općine Maglaj, pa da se naloži tuženom da mu na ime materijalne štete isplati iznos od 16.750,00 KM, sa zateznom kamatom i troškovima postupka.

Iz obrazloženja nižestepenih odluka proizilazi da su nižestepeni sudovi odbili tužbeni zahtjev u cijelosti na temelju zaključka da tužitelj nije doveden u diskriminirajući položaj u odnosu na ostale pravne osobe koje plaćaju taksu na istaknutu firmu, a samo zbog toga što se bave navedenom djelatnošću.

Nije bilo sporno među strankama da je tužitelj gospodarsko društvo koje se bavi priređivanjem igara na sreću – klađenjem na području Općine Maglaj. Tvrdio je da na temelju Odluke o komunalnim taksama i Tarifi na istaknutu firmu i drugih komunalnih taksa Općine Maglaj br. 02-05-1-1015/13 od 30.05.2013. godine, tuženi vrši neposrednu produženu diskriminaciju tužitelja kojeg stavlja u neravnopravan položaj u odnosu na druge poslovne subjekte koji obavljaju gospodarsku djelatnost na istom području, a što je zabranjeno čl. 2. Zakona o zabrani diskriminacije. Pozvao se na odluku Ustavnog suda Federacije BiH br. U-39/19, koji je proglasio neustavnom tu odluku, te je Ustavni sud obrazložio da vrsta djelatnosti ne može biti jedini relevantan kriterij za propisivanje različite vrste i visine komunalne takse i da je to protivno ustavnoj garanciji jednakosti pred zakonom iz člana II.A.2. (1) c) Ustava FBiH.

U nižestepenom postupku je utvrđeno da je tužitelj pravno lice/gospodarski subjekat, koji je registriran za obavljanje djelatnosti priređivanja igara na sreću, klađenja na sportske rezultate na području Općine Maglaj, kao i da je tuženi Odlukom o komunalnim taksama od 30.12.2004. godine propisao visinu komunalne takse na tvrtku kojom je visinu komunalne takse odredio na temelju djelatnosti koju gospodarsko društvo obavlja, koja Odluka je proglašena neustavnom Odlukom Ustavnog suda F BiH broj U-25/06 od 12.09.2006 sa obrazloženjem da je, u konkretnom slučaju Odlukom Općinskog vijeća Maglaj kojom se utvrđuje visina takse na istaknutu firmu oznaku, obilježje ili natpis na poslovnim prostorijama i objektima kojim se označava da određena pravna i fizička osoba obavlja izvjesnu djelatnost ili zanimanje, visina godišnje takse određena u bitno različitim iznosima bez bilo kakvih realno utvrđenih kriterija za različito utvrđene iznose - visinu takse. Presudom Ustavnog suda F BiH broj U- 35/11 od 13.03.2012.godine, oglasna je neustavnom i Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama Općine Maglaj (Službene novine Općine Maglaj broj 8/06) u kojoj je Ustavni sud utvrdio da Općinsko vijeće Maglaj nije postupilo u skladu sa presudom Ustavnog

suda Federacije Bosne i Hercegovine broj U-25/06 od 12.09.2006. godine u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje visine takse za firmu zavisno od djelatnosti koju pravna odnosno fizička osoba obavlja, te da je tuženi, 2013.godine, donio novu Odluku o komunalnim taksama i tarifi taksa na istaknutu firmu i drugih komunalnih taksa općine Maglaj (i Odluku o izmjeni i dopuni te odluke), u kojima visinu takse na istaknutu firmu određuje prema području grada gdje je firma istaknuta (poslovna zona I, II, III) ali ponovo i po osnovu djelatnosti tako da je visina takse na firmu za djelatnost kockanja i klađenja u prvoj zoni 3.500,00 KM, za djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite 600,00 KM, za advokatske kancelarije 900,00 KM, za osiguranje 2.000,00 KM, za finansijske uslužne djelatnosti 5.000,00 KM, za telekomunikacije 10.000,00 KM, za restorane 600,00 KM, a za ostale djelatnosti (nerazvrstane) 150,00 KM godišnje. Nakon pokrenutog postupka prinudne naplate od strane Porezne uprave F BiH, nakon što je odbijena žalba ovdje tužitelja izjavljena na prijavu komunalne takse koju je podnijela Porezna uprava F BiH, kao i tužba tužitelja u upravnom sporu, tužitelj, dana 15.10.2019. godine, uplatio iznos od 17.500,00 KM na ime općinske komunalne naknade za istaknutu firmu u proračun Općine Maglaj. Presudom Ustavnog suda F BiH broj 39/19 od 24.09.2020. godine utvrđeno i da čl.17.st.1. tačka 1) te Odluke, nije u skladu sa Ustavom Federacije BiH, iz istih razloga kao i prethodno navedene odluke.

U iznesenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji nižestepeni sudovi su zaključili da je tužitelj uzeo pogrešnu usporednu grupu (komparator) uslužne i trgovačke djelatnosti, te nerazvrstane djelatnosti, za plaćanje taksi na istaknutu firmu, a nije kao usporednu grupu uzeo npr. finansijske djelatnosti, telekomunikacije, proizvodnja i distribucija električne energije i dr., dakle one grupe djelatnosti koje plaćaju znatno više iznose taksi od tužitelja, tako da tužitelj kao pravna osoba koja se bavi klađenjem nije doveden u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druge pravne osobe koje plaćaju taksu na istaknutu firmu, a samo zbog toga što se bavi navedenom djelatnošću.

Po ocjeni ovog suda nižestepeni sudovi su pravilno primijenio materijalno pravo tj. relevantne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije¹, kada su odbili tužbeni zahtjev.

U revizijskom stadiju postupka tužitelj i dalje insistira na tvrdnji da je tužitelj diskriminiran iz razloga što je tužitelj privredno društvo koje se bavi djelatnostima igara na sreću u odnosu na sva ostala privredna društva čija djelatnost nije definirana u odluci Općinskog vijeća Maglaj.

Odredbom člana 2. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“ broj 59/2009 i 66/16) propisano je da će se diskriminacijom, u smislu ovog Zakona, smatrati svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, polnog izražavanja ili orijentacije, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima javnog života (stav 1).

Odredbom člana 3. istog Zakona propisano je da je neposredna diskriminacija svako različito postupanje po osnovama određenim u članu 2. ovog Zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila, ili bi mogla da bude dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim

¹ Službeni glasnik BiH broj 59/09 i 66/16

situacijama. (Stav 2) Posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterijum ili praksa, ima ili bi imala efekat dovođenja nekog lica ili grupe lica u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica. Odredbom člana 12. Zakona o zabrani diskriminacije je propisano (1) Lice ili grupa lica koja su izložena bilo kojem obliku diskriminacije, prema odredbama ovog zakona, ovlašćeni su da podnesu tužbu i da traže a) utvrđivanje da je tuženi povrijedio tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da radnja koju je preduzeo ili propustio može neposredno dovesti do povrede prava na jednako postupanje (tužba za utvrđivanje diskriminacije), b) zabranu preduzimanja radnji kojima se krši ili se može prekršiti tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da se izvrše radnje kojima se uklanja diskriminacija ili njene posljedice (tužba za zabranu ili otklanjanje diskriminacije), c) da se nadoknadi materijalna i nematerijalna šteta uzrokovana povredom prava zaštićenih ovim zakonom (tužba za nadoknadu štete) i d) da se presuda kojom je utvrđena povreda prava na jednako postupanje na trošak tuženika objavi u medijima, u slučaju kada je diskriminacija počinjena kroz medije (štampane, printane i elektronske), odnosno bilo koje vrste. Odredbom člana 15. Zakona, teret dokazivanja da nije prekršen princip jednakog postupanja ili zabrane diskriminacije, prebačen je na tuženog.

Imajući u vidu naprijed citirane zakonske odredbe i utvrđeno činjenično stanje, nižestepeni sudovi su pravilno ustanovili da tužitelj u smislu čl. 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije, nije učinio vjerovatnim da ga je tuženi doveo u diskriminirajući položaj po osnovu vrste djelatnosti i da je u nepovoljnijem položaju od ostalih pravnih subjekata čije obaveze plaćanja poreza su bile obuhvaćene odlukom tuženog, posebno kada su u pitanju uporedne grupe finansijske djelatnosti, telekomunikacije, proizvodnja i distribucija električne energije, kao i svi ostali privredni subjekti koji bi predstavljali „sličniju“ uporednu grupu. Tužitelj samo navodi da je diskriminiran u odnosu na ostale pravne osobe koje obavljaju uslužne i trgovačke djelatnosti te nerazvrstane djelatnosti na području općine Maglaj. Ovaj sud smatra pravilnim stanovište drugostepenog suda da komparator za tužitelja ne mogu biti poslovni subjekti koji obavljaju druge nerazvrstane privredne djelatnosti, odnosno koji se bave trgovačkom djelatnošću, već po ocjeni ovog suda uporedne grupe djelatnosti kao što su Lutrija, Loto, TV Bingo i sl.

Naime, da bi se pružila zaštita od diskriminacije, kako to pravilno zaključuju nižestepeni sudovi, tužitelj se morao nalaziti u analognim situacijama u odnosu na drugu grupu i ukazati na postojanje nepovoljnijeg postupanja prema njemu. Trgovačka radnja nije ista niti slična grupi pravnih poslova koje obavljaju djelatnost igara na sreću, pa time tužitelj nije učinio vjerovatnom ni postojanje uzročno posljedične veze za štetu za koju smatra da je nastala naplatom poreza koji se po zakonu mora platiti i to po Odluci tuženog o komunalnim taksama, koja je bila predmet ispitivanja pred Ustavnim sudom FBiH, ali je isto propisivala za sve poreske obveznike pa i za tužitelja.

Iz navedenih razloga, ovaj sud je, prihvatajući u svemu pravni zaključak i odluku drugostepenog suda u skladu sa odredbom člana 248. ZPP, reviziju tužitelja odbio.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava revizije, jer u revizijskom postupku nije uspio (član 397. stav 1. u vezi sa čl. 386. st. 1. ZPP), pa je odlučeno kao u stavu drugom izreke presude.

Predsjednik vijeća
dr.sc. Senad Mulabdić, s.r.